

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Ворона Л.І.

*кандидат педагогічних наук, заступник директора
Комунального закладу «Розсошенська гімназія
Щербанівської сільської ради
Полтавського району Полтавської області»*

ОСОБЛИВОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ ЯК СКЛАДОВОЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ПОЛТАВЩИНИ

Позашкільна освіта є невід'ємною складовою освітнього простору регіону та важливим спектром системи освіти в Україні. В умовах побудови національної системи освіти, відродження її кращих традицій та надбань, позашкільні навчальні заклади стають невід'ємним компонентом освітньої структури. На позашкільну освіту державою покладається завдання формувати освітнє середовище відкрите для кожної дитини, середовище, яке допоможе дитині розкрити її творчий потенціал, креативність, здібності, системно залучати її до світу мистецтва, спорту, науки та техніки. Відповідно до законів України «Про освіту» [4], «Про позашкільну освіту» позашкільна освіта є складовою системи безперервної освіти [5]. Вона визнається батьками, владою, громадськістю, як необхідна складова розвитку особистості дитини, її громадянського становлення та професійного вибору.

Зклади позашкільної освіти, як доступні заклади освіти (державні, комунальні та приватні), які дають можливість учням отримати додаткові освітні послуги в напрямку здобуття знань, умінь і навичок за інтересами, забезпечують потреби особистості у творчій самореалізації та організації змістового дозвілля, доповнюють шкільну освіту та створюють позитивне виховне середовище для навчання [1].

Організація позашкілля забезпечує підтримку й розвиток талановитих і обдарованих дітей, формує у дітей принципи здорового способу життя, розвиває здібності дітей, завантажує вільний від навчання час дитини корисними справами та виховними заходами, чим і намагається зменшити бездоглядність дітей, негативний «вплив вулиці». Сучасність, доступність, мобільність, вміння швидко реагувати на виклики часу в інтересах дитини, її родини та суспільства робить позашкільну освіту соціально затребуваною. Доступність, добровільність, різноманітність діяльності, форм та методів навчання в закладах дають можливість долучатися до позашкілля дітям різного віку.

Позашкільна освіта повинна бути постійним об'єктом уваги і підтримки з боку суспільства, як один із важливих факторів розвитку здібностей та інтересів, соціального і професійного самовизначення учнівської молоді. Освітній простір позашкільного навчального закладу є середовищем розвитку й формування людини як творчої особистості, індивідуальності та визначається віковими й індивідуальними можливостями та потребами вихованців. Різноманітність та варіативність навчальних програм відкриває перед вихованцями багато можливостей для зростання і розвитку творчих здібностей та ініціатив, для формування духовних і матеріальних цінностей [3]. Якраз позашкілля, дає можливість самому учневі, родині та вчителю отримати додатковий інструмент визначення уподобань та прихильності до напрямку занять, що в кінцевому результаті може стати основою як професійної діяльності так і домінуючим виховним впливом на формування молоді особистості. Заняття у творчих об'єднаннях, гуртках, студіях, секціях – це не просто зайнятість у вільний від навчання час, чи хобі, а для багатьох дітей це професійне самовизначення, близько 15% абітурієнтів обирають спеціальність під впливом занять у закладах позашкільної освіти, а багато молодих вчених продовжують дослідження розпочаті у Малій академії наук.

На сьогодні заклади позашкільної освіти є потужним ресурсом професійного самовизначення та само ідентифікації вихованців. Звідси виникає потреба забезпечити тісну співпрацю між всіма складовими системи освіти та налагодити взаємодію між закладами

позашкільної освіти професійно-технічними та вищими навчальними закладами регіону. Такий напрям діяльності закладів позашкільної освіти повинен стати пріоритетним напрямом модернізації змісту позашкільної освіти та підвищення її рівня.

Діяльність та функціонування закладів позашкільної освіти організовується відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, здібностей вихованців і здійснюється за різними напрямками позашкільної освіти: художньо-естетичний, науково-технічний, еколого-натуралістичний, туристсько-краєзнавчий, науково-дослідницький, спортивний та інші [3].

Заклади позашкільної освіти Полтавської області за своїми організаційно-правовими формами мають статус комунальної форми власності. Засновником закладів позашкільної освіти регіону є орган місцевого самоврядування (територіальна громада, обласна та районні ради), свою діяльність вони здійснюють під керівництвом департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації. Заклади позашкільної освіти Полтавської області є профільними (забезпечують умови для розвитку природних нахилів та інтересів дітей і підлітків, задоволення їх потреб з певного напрямку діяльності) [2].

Основними цілями педагогічного процесу закладів позашкільної освіти Полтавської області є залучення дітей до творчої, науково-дослідницької діяльності, створення максимальних умов для їх всебічного самоствердження та самореалізації на основі здобутих знань. Варто зазначити, що крім гурткових занять закладами позашкільної освіти проводяться заходи різнопланового спрямування, до яких залучаються вихованці, батьки, громадськість, вчителі закладів загальної середньої освіти, місцеві вищі, органи місцевого самоврядування. Одним із завдань закладів позашкільної освіти є організація та проведення масових заходів з дітьми, під час яких визначається рівень практичної підготовки вихованців, а також забезпечується їх змістове дозвілля, створюються умови для пошуку й підтримки обдарованих учнів. Обласні комунальні заклади позашкільної освіти проводять в регіоні величезні методичні та організаційну роботи (проведення обласних заходів), сприяють становленню різних напрямків позашкільної освіти в громадах та районах області.

Позашкільна освіта Полтавщини ефективно доповнює систему загальної освіти області і сприяє всебічному розвитку учнівської молоді. Але в той же час потребує удосконалення методів на напрямків діяльності, має носити більш охоптивіший характер, сприяти гуртковій роботі в громадах та залучати до її проведення найкращих (найфаховіших) педагогів. В ідеалі, завдяки тісній співпраці обласних комунальних установ позашкільля та обласних вишів, останні мають можливість проводити профорієнтаційну роботу серед обдарованої та галузевоспрямованої молоді.

Список використаних джерел:

1. Биковська О.В. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи. Монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2008. 336 с.
2. Департамент освіти і науки ПОДА офіційний сайт. URL: www.poltav-oblosvita.gov.ua/
3. Позашкільна освіта Міністерство освіти і науки. офіційний сайт. URL: <https://mon.gov.ua/tag/pozashkilna-osvita>
4. Про освіту Закон України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Про позашкільну освіту Закон України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

Гобозашвілі А.О.

магістр,

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Педагогіка вищої школи виникла на базі загальної педагогіки. наука педагогіка, підгрунття якої заклали древні філософи – «як науки про виховання дітей», пройшла тривалий шлях історичного розвитку. за цей час накопичено значний теоретичний та емпіричний матеріал, чітко сформувався тенденція диференціації педагогічних знань з урахуванням специфіки об'єктів виховання. нині існує чимало систем